

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci **starostlivosti súdu o maloleté dieťa N. Č.**, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž., bytom u matky, dieťa rodičov: matky Z. Č., bývajúcej v Ž., toho času v B., zastúpená JUDr. J. F., advokátkou v Ž. a otca V. Č., bývajúceho v B., zastúpený Mgr. F. P., advokátom v B., **o úprave styku**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 15 P 429/2008, o dovolaní otca maloletého dieťaťa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. mája 2011 sp. zn. 5 CoP 33/2011, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. mája 2011 sp. zn. 5 CoP 33/2011 a uznesenie Okresného súdu Žilina zo 16. februára 2011 č.k. 15 P 429/2008-67 v zastavujúcej časti a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Žilina na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením zo 16. februára 2011 č.k. 15 P 429/2008-67 uznesenie Okresného súdu Žilina z 3. januára 2011 č.k. 15 P 429/2008-60 vydané vyššou súdnou úradníčkou zrušil. Konanie o návrhu otca z 31. decembra 2008 zastavil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že 31. decembra 2008 podal otec maloletého dieťaťa na Okresný súd Žilina návrh na úpravu styku s maloletým dieťaťom. Uznesením z 3. januára 2011 č.k. 15 P 429/2008-60 vydaným vyššou súdnou úradníčkou bolo konanie zastavené z dôvodu neodstrániteľnej prekážky v konaní, nakoľko dieťa nie je tohto času na území Slovenskej republiky a teda slovenský súd nie je príslušný vo veci konať. Sudca napadnuté uznesenie zrušil. Zároveň rozhodol o zastavení konania o návrhu otca. Poukázal na skutočnosť, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. augusta 2009 sp. zn. 16 Co 183/2009 (právoplatný 30. septembra 2009) bol upravený styk otca s maloletou N. s prihliadnutím na skutočnosť, že maloleté dieťa žije s matkou v B.. Okresný súd s poukazom na § 103, § 104

ods. 1 O.s.p. konanie zastavil, pretože vec už bola rozhodnutá vyššie uvedeným rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (rei iudicatae).

Krajský súd v Žiline na odvolanie otca maloletej uznesením z 26. mája 2011 sp. zn. 5 CoP 33/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.). Odvolací súd mal z obsahu spisu za preukázané, že o úprave styku otca s maloletou N. aj s prihliadnutím na skutočnosť, že matka žije s maloletou N. v B., už bolo právoplatne rozhodnuté (rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. augusta 2009 sp. zn. 16 Co 183/2009). Vzhľadom na to nemal okresný súd inú možnosť ako konanie o návrhu otca zastaviť pre prekážku rei iudicatae. Odvolací súd zároveň podotkol, že otcovi maloletej nič nebráni, aby podal kedykoľvek návrh na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal otec maloletej N. dovolanie. Žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. Uviedol, že návrh na úpravu styku podal 31. decembra 2008. Súd po takmer dvoch rokoch výzvou z 2. augusta 2010 vyzval otca maloletej, aby uviedol, či na podanom návrhu trvá. Keďže si bol vedomý, že vo veci sa už rozhodlo, ale následne sa však zmenili niektoré okolnosti, otec maloletej svoj návrh doplnil a trval na tom, aby súd rozhodol. Ak súdy mali za to, že je tu prekážka rozhodnutej veci, mali konanie zastaviť už v roku 2009, resp. už skôr pre prekážku litispendencie. Poukázal aj na prietahy v konaní. Je názoru, že v danej veci nebola daná prekážka rei iudicatae a preto, keď súdy konanie zastavili, odňali mu možnosť pred súdom konať. Totožnosť účastníkov je síce nesporná, no dôležité je to, že od rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sa okolnosti podstatne zmenili.

Opatrovník maloletej vo vyjadrení k dovolaniu súhlasil s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania. K veci samej nič neuviedol.

Matka maloletej navrhla dovolanie odmietnuť s poukazom na § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr,

či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním je napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým zákon pripúšťa dovolanie. Prípustnosť dovolania otca maloletej preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa odvolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Dovolací súd osobitne skúmal, či sa dovolateľovi odňala možnosť konať pred súdom. (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

V danej veci okresný súd konanie o návrhu otca z 31. decembra 2008 zastavil a to s poukazom na § 103, § 104 ods. 1 O.s.p. pre prekážku rei iudicatae, keďže rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. augusta 2009 sp. zn. 16 Co 183/2009 (právoplatný 30. septembra 2009) bol upravený styk otca s maloletou N.. Krajský súd toto rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Prekážka rozsúdenej veci patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, o ktorej už bolo rozhodnuté. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav vyvodzovaný z rovnakého skutkového stavu, ten istý predmet konania a tých istých účastníkov.

Ako vyplýva zo spisu, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. augusta 2009 sp. zn. 16 Co 183/2009 (právoplatný 30. septembra 2009) bol upravený styk otca s maloletou N.. Takmer po jednom roku od právoplatnosti tohto rozhodnutia (keďže súd stále o návrhu otca nerozhodol) podaním doručeným súdu 17. septembra 2010 otec maloletej žiadal upraviť styk so svojou dcérou a to vzhľadom na „neadekvátnosť súčasných podmienok“ stretávania sa s maloletou. Uviedol, že realizácia styku tak, ako bol styk upravený predmetným rozsudkom krajského súdu, je finančne a časovo náročná a hlavne neúmeraná ku skutočne strávenému času s maloletou.

Z uvedeného je zrejmé, že otec maloletej poukázal na to, že po takmer roku od právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu o úprave styku, je takáto úprava nevyhovujúca. Žiadal preto zmeniť úpravu styku. Súd mal o návrhu otca rozhodnúť a nie konanie pre prekážku res iudicata zastaviť (takmer po roku od právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu, na ktorý sa súdy odvolávali). Súdy sa ani nezaoberali, či došlo k zmene skutkového stavu v danej veci alebo nie.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatoval, že pre zastavenie konania súdmi nižších stupňov z dôvodu prekážky rei iudicatae neboli dané procesné predpoklady. Z tohto

dôvodu mal postup súdov v danom prípade za následok odňatie možnosti otca maloletej konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa v jeho zastavujúcej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová